

IK BEN EEN PLAAGGEEST

Thema's: Identiteit, Na de Tweede Wereldoorlog, Nederlands-Indië, Uitsluiting (racisme en discriminatie), Voormalige koloniën

Locatie: Amsterdam, Indonesië

Door: Jelle Zijlstra

Dit verhaal is van Merapi (1947). Ze werd geboren op het eiland Java. In 1951, in de periode na de koloniale oorlog*, vluchtte Merapi met haar ouders per schip naar Nederland. Bij aankomst werd ze geconfronteerd met kille bureaucratie en racisme.

PERSONAGES   VERTELLER 1
                         VERTELLER 2
                         VERTELLER 3
                         VERTELLER 4

VERTELLER 1 praat rustig tegen het publiek en probeert het gepest van de anderen te negeren. VERTELLERS 2, 3 en 4 mogen VERTELLER 1 onderbreken, pesterig en irritant

VERTELLER 1   Mij is altijd
                         een soort afkeer jegens mijn roots aangepraat
                         Daar werd altijd heel geheimzinnig over gedaan
                         Ik was daarnaast ook
                         de enige persoon van kleur op mijn school

VERTELLER 2   Poepchinees

VERTELLER 1   Ja dan werd ik dus wel eens uitgescholden...

VERTELLER 3   Poepchinees!

VERTELLER 1   Ik weet ook nog dat ik
                         een jaar of zeven, acht was

VERTELLER 4   Poepchinees!

Stilte

VERTELLER 1   Ik was dus een jaar of zeven, acht
                         En jongetjes van mijn school

duwden me zo
met mijn gezicht
in de hondenpoep

**VERTELLER 2
en 4** Maakt toch niet uit
Jij bent toch al bruin
Poepchinees

VERTELLER 1 Tsja...
Zo ging dat...
Toch wel jammer hoor...
Die mentaliteit
Die koude ontvangst op de kade in Rotterdam
Daar begon het al

VERTELLER 2 Pinda

VERTELLER 1 Dat je toch wel vaak werd uitgescholden...

VERTELLER 3 Pinda
Chinees

VERTELLER 1 Voor pinda bij voorkeur
Of Chinees
Terwijl
Ik ben helemaal geen Chinees...

**VERTELLER 3
en 4** Vuile Soekarno
Ga terug naar je apenland
Waar je vandaan komt

VERTELLER 1 Dat soort dingen...
Stond ik op een dag bij de bakker
Achter mij zo'n vrouw
Zo'n volbloed Hollandse
Met dikke, witte bovenarmen
Zegt ze:
"Ga jij maar achter in de rij staan
Jullie eten toch maar ons brood op hè"
Dus ik ging achteraan staan
Dat timide meisje ben ik niet lang gebleven hoor
Maar toen dus nog wel...
Ik word nog wel eens wakker dat ik denk
Waarom heb ik niet gewoon dat gezegd?!
Zoiets van:
"Beste mevrouw
Ik ben zo blij dat ik nou na al die jaren van honger en ontbering
Hier een bonnetje heb, om brood te kopen
En daar ben ik heel blij mee en dat consumeren we met plezier
Maar als u zegt dat dit uw brood is
Dan lust ik het niet meer
Hier heb je het bonnetje

Geniet ervan en stik erin”
Waarom heb ik dat dan niet gezegd?
Tsja...
Kijk
Ik zal het woord racisme nooit gebruiken
Hardop
Ik denk het wel,
in mijn hoofd
Dat wel hoor
Nog een klein voorbeeldje:
Ik kom de tram binnen
Ga naast zo’n vrouw zitten
Ik zag haar al kijken he
Als die maar niet naast me gaat zitten
Zo heel krampachtig d’r tassie vastpakken
Dus ik zeg tegen die vrouw
“Als u nou links van mij gaat zitten
En ik rechts van u
Dan kunnen we allebei niet bij elkaars portemonnee”
Kijk
Mensen hebben geen humor meer
Ik ben een plaaggeest
Mensen moeten elkaar meer plagen

In mei 2019 speelde de voorstelling ‘Oorlog in Oost – R.O.O.T.S.’ in Amsterdam (regie: Jelle Zijlstra en Nilay Ceber – productiehuis: Plein Theater). Een voorstelling gebaseerd op de verhalen van ouderen uit Nederlands-Indië en jongeren met diverse achtergronden uit Amsterdam.

* **koloniale oorlog:** In januari 1942 viel het Japanse leger het eiland Tarakan (voor de kust van Borneo, het huidige Kalimantan) binnen. De eerste gevechten op zee vonden al snel hierna plaats. Het Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL) capituleerde op 9 maart 1942. De strijd heeft dus maanden geduurd – daarmee is dit de grootste moderne oorlog die Nederland met een buitenlandse macht gevochten heeft. Een deel van de overwonnen Europeanen werd van de Aziatische bevolking geïsoleerd en in Japanse krijgsgevangenen- of burgerkampen gevangen genomen. Aanvankelijk steunde de Indonesische bevolking de Japanners, maar deze houding veranderde naarmate de situatie verslechterde. Miljoenen Indonesische mannen werden door Japan gedwongen te werk gesteld als ‘romusha’ (dwangarbeider), onder andere aan de Birma-spoorweg. Ook Nederlandse en Geallieerde krijgsgevangenen moesten onder dwang werken. Duizenden Indonesiërs en Nederlanders kwamen hierbij om het leven. In augustus 1945 – dus maanden na de bevrijding van Nederland – capituleerde Japan en stopte de Japanse bezetting van Nederlands-Indië. Nog in diezelfde maand riep Indonesië de onafhankelijkheid uit. Maar Nederland wilde de kolonie niet kwijtraken. De Nederlandse troepen sloegen hard terug, met zogenaamde ‘politieacties’. De Nederlandse troepen gebruikten in deze periode buitensporig geweld en er vielen vele duizenden slachtoffers. Uiteindelijk trokken de Nederlandse troepen zich, onder internationale druk, eind 1949 terug uit de koloniale oorlog. Veel inwoners van Nederlands-Indië trokken toen naar Nederland. Bron: www.tweedewereldoorlog.nl.